

Vergaderjaar 2023–2024

36 421

Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Successiewet 1956 in verband met aanpassingen in een aantal fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (Wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024)

B

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 16 november 2023

Het voorliggende wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de **BBB**-fractie kunnen zich volledig vinden in het uitgangspunt van de regering. De regering vindt namelijk de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en de doorschuifregeling (DSR) aanmerkelijk belang (hierna: AB) belangrijke fiscale faciliteiten voor de bedrijfsopvolging die gekoesterd moeten worden. Deze faciliteiten worden vaak gebruikt door verkrijgers van (aandelen in) familiebedrijven. Familiebedrijven hebben toegevoegde economische waarde waarmee een algemeen belang in het geding is. Ook zijn deze leden met de regering van mening dat de BOR en de DSR AB robuuster en eenvoudiger moeten worden vormgegeven.

Daarnaast zijn deze leden verheugd over het aangenomen amendement Inge van Dijk en Erkens² dat leidt tot een verhoging van de vrijstelling going concernwaarde BOR naar 75% en een uitbreiding van het toepassingsbereik BOR/DSR AB.

De leden van de BBB-fractie vinden het wel jammer dat de versoepeling van de bezitsei en voorzettingsei in de BOR pas volgend jaar kan plaatsvinden vanwege uitvoeringstechnische redenen. Zoals bij de

¹ Samenstelling:

Kroon (BBB) (*ondervoorzitter*), Van Wijk (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Martens (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Rosenmøller (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD) (*voorzitter*), Van de Sanden (VVD), Vogels (VVD), Bovens (CDA), Bakker-Klein (CDA), Aerdts (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² Kamerstukken II 2023/2024, 36 421, nr. 11.

Staatssecretaris bekend is, leiden deze eisen in de praktijk tot problemen omdat zij de ondernemer beperken in de bedrijfsvoering na de overname.

De leden van de BBB-fractie hebben ter zake de volgende vragen. Het is voor ondernemers in het algemeen en familiebedrijven in het bijzonder, erg belangrijk om langjarig te kunnen vertrouwen op wet- en regelgeving. Kan de regering bevestigen dat zij geen verdere aanpassing van de fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten van plan is door te voeren, behalve uiteraard de reeds aangekondigde aanpassingen in het Belastingplan 2024? Kan de regering toelichten wat de achterliggende reden is voor het invoeren van een minimumleeftijd van 21 jaar voor de verkrijging bij schenking? Hangt dit wellicht samen met de afschaffing van de dienstbetrekkingseis waarbij de verkrijger voorafgaand aan de verkrijging minimaal 36 maanden in dienstbetrekking bij de onderneming moet zijn geweest? Zou het niet logischer c.q. beter zijn geweest om de minimumleeftijd op 18 jaar te stellen, de leeftijd waarop men voor allerlei andere zaken ook als volwassen wordt beschouwd? In sommige sectoren is het overigens gebruikelijk dat opvolgers, al dan niet gecombineerd met hun opleiding, (ruim) voor hun 18e werkzaam zijn in het over te nemen bedrijf. Is de regering bereid om de verlaging van de minimumleeftijd naar 18 jaar op te nemen in het Belastingplan 2025, samen met de reeds aangekondigde overige wijzigingen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Op vragen van de Tweede Kamerfractie van GroenLinks-PvdA over de mogelijkheden voor de Belastingdienst om de constructies «rollatorinvesteringen» en «dubbel-BOR» met *fraus legis* te bestrijden, antwoordt de regering dat de vrijheid van een belastingplichtige om de fiscaal minst bezwarende weg te kiezen wordt overschreden wanneer, met het oogmerk van belastingontwijking, wordt gekozen voor een weg waarbij doel en strekking van de wet zouden worden miskend. Volgens de regering geeft de wetgeving van de BOR echter geen aanknopingspunt waaruit deze miskenning eenvoudig kan worden afgeleid. Ondanks dat deze constructies in strijd zijn met de geest van de wet, zijn ze volgens de regering niet zomaar te bestrijden met een beroep op *fraus legis*. Een beroep op *fraus legis* zou, door de onvoorspelbaarheid, afbreuk doen aan de rechtszekerheid, aldus de regering. Vandaar dat de regering geen mogelijkheid ziet om in dezen *fraus legis* toe te passen. Het zou aan de wetgever zijn om bij het opstellen van de belastingwetgeving rekening te houden met specifieke constructies die de wetgever als onwenselijk beschouwt. Dit antwoord bevreemdt de leden van de **CDA**-fractie aangezien dit zou leiden tot zeer casuïstische reparatiewetgeving, die geen bijdrage levert aan de vereenvoudiging en bovendien weer uitnodigt tot ander oneigenlijk gebruik. *Fraus legis* biedt naar de mening van deze leden veel betere mogelijkheden om in te gaan op de bijzonderheden van een concreet geval. Kan de regering een nadere, op de jurisprudentie en literatuur gebaseerde onderbouwing van dit antwoord geven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de **ChristenUnie**-fractie hebben bij dit wetsvoorstel de volgende vragen. Kan de regering meer in detail aangeven waarom om dit moment – mede gelet op het aan zienlijke pakket aan maatregelen hetgeen de parlementaire zorgvuldigheid niet ten goede komt – de wet aanpassing fiscale bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 2024 in behandeling moet worden genomen? De wijziging van de BOR wordt nu gedekt door een halvering van de vrijstelling Regeling Groenprojecten. Groenbanken geven aan zich hierdoor zorgen te maken over de continuïteit van deze Regeling. Hoe gaat u de continuïteit van deze regeling waarborgen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

De leden van de **JA21**-fractie staan sympathiek tegenover het aangenomen amendement Inge van Dijk en Erkens.³ De regering heeft zorgen geuit over de uitvoering van het betreffende amendement. Wanneer zijn de uitkomsten van de uitvoeringstoets van het amendement voorzien?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben de volgende vragen over dit wetsvoorstel. Welke consequenties heeft dit wetsvoorstel voor de familiebedrijven? Op welke manier wordt de overdracht van familiebedrijven moeilijker gemaakt?

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien de reactie van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen de nota naar aanleiding van het verslag graag uiterlijk vrijdag 17 november 2023.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Van Ballekom

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
De Man

³ Kamerstukken II 2023/2024, 36 421, nr. 11.